

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3041/2017. (III. 7.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kecskeméti Törvényszék 10.P.21.266/2015/6. számú ítélete, a 10.P.21.266/2015/20. számú végzése, valamint a Szegedi Ítéltábla Pkf.I.20.480/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére, valamint a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 16. § (2) bekezdés *b*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1.1. Az indítványozó 2016. május 25-én alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett, az Alkotmánybíróság főtárgyára felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszában a Szegedi Ítéltábla Pkf.I.20.480/2016/2. számú végzése, a Kecskeméti Törvényszék 10.P.21.266/2015/20. számú végzése, valamint a Kecskeméti Törvényszék 10.P.21.266/2015/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény számos rendelkezése sérelmére hivatkozással kérte. Az indítványozó egyben az Abtv. 26. § (1) és (2) bekezdéseire alapított alkotmányjogi panaszt is előterjesztett, amelyben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. § (4) bekezdése, és a 73/A. § (1) bekezdése, továbbá a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Jstv.) 16. § (2) bekezdésének *b*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel sérülni vélte az Alaptörvény több rendelkezését. Kiegészített indítványában az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszát pontosította, a Jstv. 16. § (2) bekezdése *b*) pontja alaptörvény-ellenességének egyedi normakontroll vizsgálatát kérve. Álláspontja szerint a kifogásolt jogszabályi rendelkezés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes (bírói) eljáráshoz való jogát. Indokolása szerint kizárólag a hatóság „meglátásától” függ ugyanis, hogy mely esetekben alkalmazza a (pártfogó ügyvédi) jogintézményt, teret engedve ezáltal az önkényes jogalkalmazásnak.
- [3] Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a bírói döntések alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírói eljáráshoz való jog sérelmére hivatkozással több szempontra figyelemmel állította. Nézete szerint a kifogásolt bírói döntések fenti cikk szerinti alaptörvény-ellenessége egyrészt a Pp. 73/B. § (2) bekezdés *a*) pontjában, valamint a Pp. 73/B. § (2) bekezdés *b*) pontjában és a (6) bekezdéseiben foglaltak szerinti ellentétből fakad. Szintén ezen alaptörvényi rendelkezés sérelmét eredményezi – hivatkozása szerint –, hogy a kifogásolt bírói döntések ellentétesek a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 8. § (1) és (2) bekezdéseiben, valamint a Bszi. 9. § (1) bekezdésében foglalt, a bírói ügyelosztási rend szabályaival, amely az adott ügyben egyben – vallja az indítványozó – a pártatlanság sérelmére is vezet.
- [4] Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a bírói döntések sértik továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát. Míg a bírói döntéseknek az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseibe ütközését az indítványozó egyrészt a bíróság pártatlansága, az indítványozó tisztességes bírói eljáráshoz való joga és a jogorvoslathoz való joga sérelmével, továbbá azzal indokolta, hogy vagyontalansága okán egyenlőtlenül gyakorolhatta a jogorvoslathoz való jogát azokkal szemben, akik a jogi képviseletet meg tudják fizetni. Az indítvány a bírói döntéseknek az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok védelméről szóló 1950. évi Római Egyezmény 6., 13., 14., és 17. Cikkeibe ütközését is állította.
- [5] 1.2. Az ügy előzményei – a becsatolt bírói iratok alapján – a következők. Az indítványozó mint felperes és az indítványozó édesanyjának testvére között a felperes személyiségi jogai megsértésének megállapítása iránti per volt folyamatban a Kecskeméti Törvényszék előtt, amelyben hozott 10.P.21.266/2015/6. számú (az indítvány-

nyozó mint felperes keresetét elutasító) ítélet ellen az indítványozó felperesként fellebbezéssel élt. A Törvényszék 2015. szeptember 30. napján végzéssel felhívta a felperesi indítványozót – a Pp. 235. § (2) bekezdése alapján 30 napos határidővel fellebbezése hivatalbóli elutasítása terhével – egyrészt jogi képviselője meghatalmazásának csatolására, továbbá a jogi képviselője ellenjegyzésével ellátott fellebbezésének három példányban történő előterjesztésére, mely felhívást a felperesként eljáró indítványozó 2015. október 9-én szabályszerűen átvette. Ezt követően 2015. október 14-én és október 16-án kérelmet terjesztett elő a törvényszékhez, kérve az említett határidő további 30 napos meghosszabbítását, mely kérelmet a törvényszék elutasította. Ezt követően a Kecskeméti Törvényszék az indítványozó mint felperes 10. és 12. sorszámú fellebbezéseit a 10.P21.266/20. számú végzésével 2015. december 12-én hivatalból elutasította (a Pp. 237. §-a alapján, mivel a felperes a hiánypótlási kötelezettségének a végzés meghozataláig nem tett eleget). Ez ellen az indítványozó mint felperes fellebbezéssel élt, amelyben előadta, hogy méltánytalan a 10. és 12. sorszámú fellebbezésének elutasítása, mert anyagi helyzete miatt nem tudott ügyvédet meghatalmazni, az Igazságügyi Hivatal pedig nem rendelt ki számára pártfogó ügyvédet. Egyben a szabályozás diszkriminatív voltát állította, hivatkozva arra, hogy az alperes számára – ellentétben vele – nem kötelező a másodfokú bíróság előtt a jogi képviselet. Az ítélet tábla fenti számú, 2016. április 27-i keltű végzésében a Kecskeméti Törvényszék 10.P.21.266/2015/20. számú végzését helybenhagyta. Indokolásában – utalva a Pp. 73/A. § (1) bekezdésének a) pontjára – megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan hívta fel a fellebbezést előterjesztő felperest a jogi képviseletének igazolására, illetve az arról való gondoskodás kötelező voltára. Egyben a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal 16. sorszámú tájékoztatása alapján megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvéd kirendelése iránti kérelmét a Kormányhivatal 2015. október 29-i keltű BKE/301/231439-2/2015. számú határozatával elutasította, megjegyezve, hogy amennyiben a konkrét ügyben valamennyi fél fellebbezéssel élt volna, úgy mindenkire nézve kötelező lenne a jogi képviselet.

- [6] Mindezekre figyelemmel az indítványozó 2016. május 25-én – a fentiekben ismertetett – alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [7] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [9] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszában a Pp. 2. § (4) bekezdése, és a 73/A. § (1) bekezdése, valamint a Jstv. 16. § (2) bekezdésének *b*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [10] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárása akkor is kezdeményezhető, ha alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Pp. indítványozó által támadott 2. § (4) bekezdése 2000. január 1-jén, a 73/A. § (1) bekezdése – kivéve annak *a*) és *b*) pontját, amely 2012. január 1-jén, míg a *b*) pont *bb*) alpontja 2013. január 1-jén – 2009. január 1-jén lépett hatályba; a Jstv. 16. § (2) bekezdésének *b*) pontja 2008. január 1-jén lépett hatályba. Az indítványozó 2016. május 25-én előterjesztett, az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszja tehát határidőn túl, elkésletten került előterjesztésre.
- [11] 2.2. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszában a Jstv. 16. § (2) bekezdés *b*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybírósághoz alkotmányjogi panasszal az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet fordulhat, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az ügyben lefolyta-

tott, sem az első, sem a másodfokú bírósági eljárás nem alkalmazta a Jstv. 16. § (2) bekezdés *b*) pontját, amely a fél számára a jogi segítségnyújtás keretében nyújtott támogatások kizártságával összefüggésben tartalmaz rendelkezést. Mindezekre figyelemmel az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panasz indítványban az indítványozó érintettsége nem állapítható meg.

- [12] 2.3. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz iránti kérelmében a kifogásolt bírói döntések alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseire, továbbá az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésére hivatkozással állította.
- [13] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerint határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz tartalmaz ugyan az Alkotmánybíróság hatáskörére, az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást, továbbá megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezései mellett a sérelmezett bírói döntéseket, kérve azok megsemmisítését, azonban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdései vonatkozásában nem tartalmazza az alapjog sérelmének a lényegét, illetve ezzel összefüggésben alkotmányjogilag releváns érvelést sem fejt ki. Az indítvány továbbá arra vonatkozóan sem tartalmaz alkotmányjogilag releváns érvelést, hogy a konkrét bírói döntés minek a folytán eredményezi a XV. cikk (1) és (2) bekezdései sérelmét. Míg az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben az indítványi kérelem egyáltalán nem tartalmaz indokolást.
- [14] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó Abtv. 27. §-ára alapított kérelme – a fentiekben ismertetett, – nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjaiban foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolás hiánya {lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya.
- [15] 2.4. Az indítvány a bírói döntések folytán az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok védelméről szóló 1950. évi Római Egyezmény 6., 13., 14., és 17. Cikkei sérelmét is állította.
- [16] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f*) pontja alapján a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára az Abtv. 32. § (2) bekezdésben meghatározott indítványozói kör kezdeményezése esetén jogosult. Nincs azonban hatásköre az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz alapján indult eljárásban a bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára.
- [17] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *c*), *d*), *f*) és *h*) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2017. február 21.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1012/2016.

